

Opvoeden en internet

Coördinatie:
GGD-en Limburg

Gezondheids **Wij**

OPVOEDEN EN INTERNET

Als ouder wilt u uw kind zo goed mogelijk begeleiden wanneer het ‘de wereld gaat ontdekken’. Dat was vroeger een stuk eenvoudiger dan nu. Snelle ontwikkelingen in de mediatechnologie hebben ertoe geleid dat er een wereld voor kinderen en jongeren is ontstaan waar ouders nauwelijks bij kunnen. Een geweldig interessante wereld die toegang geeft tot de meest uiteenlopende informatie. Een wereld waarin ze met een druk op de knop enorme afstanden kunnen overbruggen en heel gemakkelijk contacten leggen en onderhouden. Maar ook een wereld waarin ze nare dingen kunnen meemaken, of nare dingen kunnen dóen, zonder dat u dat doorheeft.

In deze brochure besteden we aandacht aan wat u als ouder kunt doen om ervoor te zorgen dat uw kind veilig het internet op gaat.

Bijna alle kinderen en jongeren hebben thuis de beschikking over een computer met Internetaansluiting. Vanaf een jaar of tien hebben ze ook bijna allemaal een eigen mobiele telefoon. Dat hun kinderen een groot deel van hun tijd achter die computer doorbrengen, dat zal de meeste ouders niet ontgaan. Dat ze vaak zitten te sms-en ook niet. Maar weet u wat uw kind doet op internet? Begrijpt u de msn-taal die kinderen en jongeren gebruiken? Weet u waar het over gaat in al die sms-berichtjes?

De leuke en minder leuke kanten van internet

We zeiden het hierboven al: er zitten heel veel leuke kanten aan internet. Nog los van de schatten aan informatie die uw kind op het net kan vinden en de vele spellen die het er kan doen, biedt internet geweldige mogelijkheden als het gaat om het aangaan en onderhouden van sociale contacten. Via de chat of msn, met of zonder webcam, kan uw kind oude en nieuwe vrienden ‘in huis halen’. Wat kinderen en jongeren daarbij vaak uit het oog verliezen, is dat daar ook risico’s aan zitten. Want wie ‘halen ze in huis’? Op het net kunnen mensen zich immers heel anders voordoen dan ze in werkelijkheid zijn. Vaak realiseren kinderen en jongeren zich ook niet dat alles wat zij zo open en eerlijk

vertellen over zichzelf, alles wat ze van zichzelf laten zien, elke foto, film, webcambeeld of mailadres, binnen een paar seconden bij ontelbare bekenden én onbekenden terecht kan komen.

“1 op de 20 - 25 kinderen in de leeftijd van 13 tot 15 jaar is internetverslaafd” (bron: IVO)

Verslaafd aan internet

Internetten, chatten, msn'en: het kan zó leuk zijn dat kinderen en jongeren (vooral meisjes) er helemaal verslaafd aan raken. Sommige kinderen zitten elke dag zoveel uren achter hun computer dat hun slaappatroon er ontregeld van raakt. Dat kan onder andere leiden tot slechte schoolprestaties. Ook krijgen kinderen die veel computeren vaak te weinig lichaamsbeweging.

Veel ouders zullen zich afvragen: Wanneer is er nou sprake van internetverslaving? En hoe zit het eigenlijk met mijn kind?

Volgens het Instituut voor Onderzoek naar Leefwijze en Verslaving (IVO) is een kind verslaafd, als het 16 uur of meer per week internet. Om een antwoord te krijgen op die tweede vraag kunt u uw kind de volgende vragenlijst laten invullen. Deze vragenlijst kan bovendien een aanleiding zijn voor een gesprek over de leuke kanten én de risico's van internet.

Ben jij verslaafd aan internet?

	nooit	zelden	soms	vaak	heel vaak
1. Hoe vaak vind je het moeilijk om met internet te stoppen?	☐	☐	☐	☐	☐
2. Hoe vaak ga je liever internetten dan iets leuks doen met vrienden?	☐	☐	☐	☐	☐
3. Hoe vaak heb je geprobeerd om minder tijd aan internet te besteden en is dit niet gelukt?	☐	☐	☐	☐	☐
4. Hoe vaak voel je je rot als je niet kunt internetten?	☐	☐	☐	☐	☐
5. Hoe vaak maak je je huiswerk niet omdat je wilt internetten?	☐	☐	☐	☐	☐

Bron: Welkom in de digitale wereld, Rubicon Jeugdzorg Limburg, Gerry Kwaspen en Lei Seuren, 2006-2007

Beantwoordt uw kind drie of meer vragen met vaak of heel vaak én zit het meer dan 16 uur per week achter de computer, dan is uw kind vermoedelijk verslaafd aan internet.

Is uw kind internetverslaafd, maak dan duidelijke, controleerbare afspraken over wanneer en hoe lang er gecomputerd of gechat mag worden. Zorg er in ieder geval voor dat uw kind niet langer dan twee uur per dag achter het scherm zit en na elk uur een pauze van minstens tien minuten neemt.

“Tiener krijgt bedreigende e-mails van anonieme afzender”

Cyberpesten

Met de komst van internet en de mobiele telefoon is er een moderne variant van pesten ontstaan: cyberpesten. Deze vorm van pesten gaat vaak verder dan ‘gewoon’ pesten. Het kan immers anoniem. Daar komt bij dat kinderen en jongeren in de virtuele wereld meer durven dan in het werkelijke leven. Als ze iemand uitschelden of bedreigen via msn of sms zien ze dat ook vaker als een grapje dan wanneer ze oog in oog staan met hun ‘slachtoffer’.

Voor degene die gepest wordt is cyberpesten extra bedreigend: je kunt er niet van weglopen. Die computer staat gewoon thuis en je telefoon heb je voortdurend bij je.

Wist u...

- dat 29% van de tweede klassers en 27% van de vierde klassers in het Voortgezet Onderwijs aangeeft in de afgelopen twaalf maanden te maken te hebben gehad met een of meerdere vormen van cyberpesten?
(Bron: Jongerenonderzoek 2005 / GGD'en Limburg)
- dat 1 op de 5 leerlingen in het basisonderwijs én in het voortgezet onderwijs gepest wordt en zelf meedoet aan pesten via internet?
(bron: Open Universiteit Nederland)

- dat veel ouders desondanks denken dat hún kind niet pest en ook niet gepest wordt?

Wordt mijn kind gepest via internet of de mobiele telefoon?

Het is vaak moeilijk om erachter te komen of je kind wordt gepest. De signalen zijn vergelijkbaar met die van ‘gewoon’ pesten: slecht slapen, geen eetlust, buikpijn, hoofdpijn, niet graag naar school gaan, slechte cijfers op school.

Of je kind het slachtoffer is van cyberpesten is extra moeilijk te achterhalen, omdat er geen blauwe plekken of vernielde spullen zijn die als aanwijzing kunnen dienen. Bovendien is het kind meestal alleen als het op internet actief is en merk je als ouder dus niet zo snel dat het zich ongemakkelijk voelt.

En wat als mijn kind pest?

Een kind dat pest zal dat natuurlijk niet zo snel vertellen. Of omdat het heel goed weet dat het niet goed bezig is. Of omdat het niet beseft wat het aanricht. Misschien is het in zijn ogen ‘gewoon’ een grapje. Voor (alle!) ouders is het belangrijk dat ze in gesprek blijven met hun kind. Dat hun kind hen in vertrouwen durft te nemen, ook als het iets heeft gedaan wat eigenlijk niet door de beugel kan. Vraag uw kind eens wat het zoal doet op internet. Praat over cyberpesten en over wat het met je kan doen als je gepest wordt. Praat ook over hoe je met elkaar omgaat, online én offline.

**“Chatvriendinnetje van 14
blijkt man van 48”**

**“Foto’s van webcamseks via internet
verspreid onder klasgenoten”**

Cyberseks

Jongeren die op zoek (of soms alleen maar nieuwsgierig) zijn naar seks en relaties, maken volop gebruik van internet. Ze bezoeken chatrooms in de hoop een leuke jongen of leuk meisje te ontmoeten, of ze zetten hun persoonlijk profiel (mét foto) op een zogenaamde profielsite. Vaak zijn ze zich niet bewust van de gevaren die daaraan kleven. Ze geven zich heel snel (soms ook letterlijk, via de webcam) bloot en beseffen niet dat al die informatie en beelden ook bekeken kunnen worden door mensen met minder goede bedoelingen. Wat het extra gevaarlijk maakt, is het feit dat die profielen vaak een link bevatten naar de school of het 'clubje' van het kind. Ook jongeren die (zoals ze hun ouders plechtig beloofd hebben) nooit hun telefoonnummer of adres geven, kunnen zo gemakkelijk getraceerd worden.

Overigens worden ook jongere kinderen die het niet bewust opzoeken regelmatig geconfronteerd met seksueel getinte vragen.

Wist u...

- dat 35% van alle jongeren op internet wel eens iets vervelends heeft meegemaakt op seksueel gebied?
(Bron: Rutgers Nisso Groep)
- dat 18% van de 14-jarigen wel eens tijdens het chatten zijn of haar telefoonnummer aan een ander heeft gegeven? Bij 1 op de 5 van deze kids volgde hierop een vervelende ervaring.
- dat 1 op de 4 jongens en 1 op de 5 meisjes tussen de 12 en 18 jaar (naar eigen zeggen) het afgelopen jaar cyberseks heeft gehad?
- dat meer dan de helft van de jongens en iets minder dan de helft van de meisjes in diezelfde periode een afspraakje heeft gehad met iemand die ze via internet hebben ontmoet?
(Bron: Rutgers Nisso Groep)

Extra kwetsbaar?

Een van de positieve dingen van internet is dat jongeren én volwassenen bijvoorbeeld via chatrooms gemakkelijk in contact komen met mensen die hun interesses delen of die met dezelfde problemen worstelen als zij. Dat kan vooral fijn zijn voor die jongeren die hun ouders of vrienden niet durven te vertellen waar ze mee zitten. Of die in hun directe

omgeving weinig mensen kennen die net zo zijn als zij. Dat laatste geldt bijvoorbeeld voor homoseksuele jongens en meisjes. Zij maken vaak al op jonge leeftijd gebruik van internet om contacten te leggen én om hun verhaal te doen. Dat heeft regelmatig tot gevolg dat deze jongeren in vervelende situaties terechtkomen of worden geïntimideerd. Je zou kunnen zeggen dat zij extra kwetsbaar zijn voor de risico's van internet.

“Seksuele afpersing via webcam”

“Strippen voor de webcam kan kinderporno zijn”

Strafbare feiten

Cyberpesten en cyberseks kunnen strafbare feiten opleveren.

Voorbeelden zijn:

- belediging (daarop staat een gevangenisstraf van maximaal 6 maanden of een geldboete);
- bedreiging (een gevangenisstraf van maximaal 2 jaar of een geldboete);
- kinderporno (een gevangenisstraf van maximaal 4 jaar): het in bezit hebben of verspreiden van foto's of films waarop naakte kinderen staan. Beelden van een blote jongen of een bloot meisje voor de webcam vallen daar dus ook onder, ook al is die jongen of dat meisje vrijwillig uit de kleren gegaan.

Aangifte doen

Als er sprake is van een (vermoedelijk) strafbaar feit kunnen u en/of uw kind melding hiervan maken bij de wijkagent of het aanspreekpunt van de politie op school. Als het ernstig is, kan in overleg met de politie ervoor gekozen worden om aangifte te doen. Ook als er nog geen aangifte wordt gedaan, is het belangrijk om cyberdelicten te melden bij de politie. Zo'n melding kan namelijk gebruikt worden bij een eventuele volgende melding of een andere aangifte. Zorg er in ieder geval altijd voor dat uw kind bewijsmateriaal bewaart en een uitdraai maakt van het bewuste msn-bericht, de bewuste foto etc.

Hoe kan ik ervoor zorgen dat mijn kind veilig het internet op gaat?

Misschien denkt u inmiddels: ik ga internetten en mobiel bellen gewoon verbieden. Maar dat heeft geen zin. Internet hoort bij het moderne leven. Zelfs als uw kind niet chat of spelletjes doet, heeft het internet nodig om huiswerk te maken. En u vindt het toch ook een prettig idee dat u uw kind dankzij die mobiele telefoon altijd kunt bereiken?

Ook 'meekijken' als uw kind aan het surfen of chatten is, heeft geen zin. Kinderen en jongeren kennen allerlei trucjes waarmee ze u gemakkelijk om de tuin leiden...

Maar hoe kunt u uw kind dan wel beschermen? Eigenlijk geldt voor het internet wat ook voor het verkeer geldt: je stuurt ze pas alleen de 'digitale snelweg' op als ze de 'verkeersregels' kennen. En daar ligt voor u als ouder een belangrijke taak. U moet er dan uiteraard wel voor zorgen dat u er genoeg van afweet. Ga (als u dat niet al doet) ook zelf eens een avondje surfen. Ga eens chatten en msn'en (ook met uw kind), zodat u een idee krijgt waar het mee bezig is en wat daar zo leuk aan is! Daarnaast is het natuurlijk belangrijk dat uw zoon of dochter weet dat hij/zij altijd bij u terecht kan.

Tips

- Plaats de computer op een centrale plaats in huis, zodat u enigszins zicht kunt houden op waar uw kind mee bezig is.
- Spreek met uw kind af dat het nooit persoonlijke informatie (adres, telefoonnummer, emailadres, intieme foto's of andere persoonlijke dingen) aan onbekenden geeft.
- Spreek af dat het nooit in zijn of haar eentje een afspraak maakt met iemand die hij of zij op internet heeft ontmoet.
- Spreek af dat het niet reageert op vervelende berichten via mail of telefoon en dat het iemand die vervelend doet of te intiem wordt meteen blokkeert.
- Bewaar pestmail / nare sms-berichten. Het is bewijsmateriaal en kan helpen bij het vinden van de dader.
- Wees betrokken bij wat uw kind doet en informeer naar met wie uw kind omgaat als het online is.
- Praat met uw kind over de leuke kanten van internet en sms, maar ook over de risico's.

- Praat met uw kind over hoe je met elkaar omgaat op internet of als je sms't. Ook in de virtuele wereld behandel je elkaar met respect.
- Maak afspraken over het gebruik van de mobiele telefoon en over hoe lang uw kind per dag mag internetten.
- Laat uw zoon of dochter weten dat hij/zij bij u terecht kan als er iets vervelends gebeurt.
- Een kind dat sterk in zijn of haar schoenen staat, wordt minder snel gepest én laat zich minder snel uit het veld slaan door een vervelend berichtje of een vervelende ervaring. In het tweede gedeelte van deze brochure vindt u adressen van instanties die weerbaarheidstrainingen aanbieden voor kinderen en jongeren.

Praten over internet

Het volgende vragenlijstje, dat u door uw kind laat invullen, kan een goede aanleiding zijn voor een gesprek.

Ben jij veilig op internet?

	ja	nee
1. Geef jij wel eens persoonlijke informatie aan een onbekende?	☐	☐
2. Msn jij wel eens met iemand die je niet kent?	☐	☐
3. Ontvang jij wel eens vervelende mailberichten of sms'jes?	☐	☐
4. Heeft iemand je wel eens seksueel getinte vragen gesteld op het net?	☐	☐
5. Heb je een webcam?	☐	☐

Beantwoordt uw kind meerdere vragen met ja, bespreek dan samen hoe uw kind ervoor kan zorgen dat het veilig is op internet.

Gesprekken via MSN terugzien

Soms kan het nuttig zijn om eens te bekijken waar uw kind mee bezig is. Of het zoals afgesproken geen persoonlijke informatie aan vreemden geeft. Of het niemand pest of bedreigt of andere vervelende dingen doet. Probeer daarbij wel een evenwicht te vinden tussen uw drang uw kind te beschermen en te begeleiden en zijn of haar behoefte aan vrijheid en privacy.

Op de volgende manier kunt u de chatgesprekken van uw kind via MSN-messenger opslaan (om ze vervolgens terug te zien):

1. Klik in het hoofdvenster van msn-messenger of in het gespreksvenster op **menu Bestand** en vervolgens op **Berichtgeschiedenis openen**.
2. Klik op een **contactpersoon** en klik op **OK**.
3. U krijgt nu de geschiedenis gezien van elk gesprek dat uw kind met deze persoon heeft gehad.
4. Wees er wel zeker van dat alle berichten automatisch worden opgeslagen.
5. Dit kunt u controleren door op het menu **Extra** te klikken en vervolgens op **Opties**.
6. Klik op de tab **Berichten**.
7. Schakel bij **Berichtgeschiedenis** de optie 'Automatisch een geschiedenis bijhouden van mijn gesprekken' in.
8. Klik op **OK** als u de tekstberichten wilt opslaan op de standaard-map-locatie of klik op **wijzigen** en selecteer de locatie waar u de tekstberichten wilt opslaan.

School en cyberdelicten

Informeel ook eens naar wat op de school van uw kind wordt gedaan om cyberdelicten te voorkomen. Veel scholen hebben bijvoorbeeld een pestprotocol. Via school kunnen kinderen ook een 'Diploma Veilig Internet' halen. Het lespakket is gratis beschikbaar via www.iksurfveilig.nl. Andere nuttige lespakketten:

- Cyberpesten, who cares? (GGD Zuid Limburg)
- Cybercrime (Bureau HALT Zuid-Limburg)

Bron: Welkom in de digitale wereld, Rubicon Jeugdzorg Limburg, Gerry Kwaspens en Lei Seuren, 2006-2007

De Gezondheidswijzer heeft voor u een aantal adressen voor hulp en informatie verzameld. Wilt u meer weten over de genoemde instanties of kunt u wel wat hulp gebruiken bij het vinden van de instantie die voor u het meest geschikt is, belt u ons dan. Onze telefoonnummers vindt u op de achterkant van deze brochure.

Informatie, advies en hulp landelijk

- Centrum School en Veiligheid
Postbus 85475
3508 AL Utrecht
E-mail: : schoolenveiligheid@aps.nl
Telefoon (030) 285 66 16 van 10.00 - 14.00 uur
www.schoolenveiligheid.nl
zie thema "agressie, geweld en pesten"

*Bundelt expertise op het gebied van schoolveiligheid.
Kijk op de website bij het thema "agressie, geweld en pesten."*

- De Kinderconsument
www.kinderconsument.nl
Voor vragen per E-mail: help_vraag@dekinderconsument.nl

De Kinderconsument helpt kinderen, ouders en leerkrachten veilig om te gaan met internet en andere nieuwe media

- Meldpunt kinderporno
www.meldpunt-kinderporno.nl
www.surfsafe.nl

Het Meldpunt wil een bijdrage leveren aan de vermindering van het aanbod van kinderporno op Internet o.a. door:
- ontvangen en verwerken van meldingen van internetgebruikers
- voorlichting aan ouders, kinderen en leerkrachten t.b.v. veilig en verantwoord gebruik van Internet.

INTERESSANTE WEBSITES:

Over pesten:

www.pestweb.nl

Uitgebreide site met alle mogelijke informatie over (digitaal) pesten

www.stopdigitaalpesten.nl

Website van de campagne Digitaal Pesten van Sire

www.pesten.pagina.nl

Lijst met de meest relevante links naar sites over (digitaal) pesten

www.kindertelefoon.nl

Website van De Kindertelefoon: iedere dag telefonisch bereikbaar van 14 tot 20 uur. Bel voor vragen, hulp, advies of ondersteuning: 0800-0432 of 0900-0132 (niet gratis)

Over veilig internetten:

www.mijnkindonline.nl

De website 'Mijn kind online' ondersteunt ouders bij veilig Internetgebruik door hun kinderen

www.iksurfveilig.nl

Site van de overheid met informatie over het Diploma veilig internet. Het Diploma Veilig Internet maakt kinderen/scholieren bewust van de gevaren en het eigen handelen op internet.

www.SurfsleuTelefoon.nl

De Surfsleutel is een kinderinternet-omgeving waarbij plezier, educatie en communicatie wordt geboden in een veilige internetomgeving voor kinderen t/m 13 jaar.

www.surfsafe.nl

Website van het Meldpunt Kinderporno met veel tips voor kinderen, jongeren en ouders

www.surfopsafe.nl

gratis downloaden cursusboek "mijn kind en internet"

www.eenvoudigcommuniceren.nl

website over chatten

www.om.nl

www.vetverkeerd.nl

www.wetboekvoorjongeren.nl

Over goede puber-websites:

www.netdokter.nl

voor 12-18 jarigen; van mondgezondheid tot seks en alcohol en drugs tot kopzorgen

www.zwaarweer.nl

geeft informatie voor ouders en kinderen over depressieve gevoelens

www.dekaterkomlater.nl

informatie over alcohol en drugs

www.onderzoekjegrens.nl

weet jouw kind waar zijn/haar grens ligt? En dan op gebied van privacy, intimiteit en seksualiteit? Hier kunnen jongeren ook een test laten doen.

www.sexwoordenboek.nl

een alfabetisch geordende voorlichting-site voor pubers

www.safeseks.nl

als je meer wil weten over veilige seks

www.internetsoa.nl

De website van deze campagne licht jongeren voor over de risico's van internetseks en –romantiek

www.youXme.nl en www.kitatin.com

een site over sociale, religieuze en maatschappelijke kanten van relaties en partnerkeuze (speciaal als je Tuks, Marokkaans, Antilliaans of Hindoeestaans bent)

Informatie, advies en hulp regionaal

REGIO ZUID-LIMBURG

Ambulante hulp, advies

- GGD Zuid Limburg,
Afdeling Jeugdgezondheidszorg / unit psychologie
Telefoon 045-850 66 66
E-mail: info@ggzl.nl

*Kortdurende opvoedingsondersteuning op verwijzing van de schoolarts
Uitleen van lesmateriaal en informatiemateriaal. Voor scholen is er het project 'No
Limits', met o.a. de mogelijkheid voor ouderavonden en gastlessen.
Tevens cursus sociale weerbaarheid voor kinderen en hun ouders.*

- Bureau Jeugdzorg Limburg
Heerlen
Telefoon 045-5725757
heerlen@bjzlimburg.nl

Kerkrade
Telefoon 045-5471717
kerkrade@bjzlimburg.nl

Sittard
Telefoon : 046-4580808
sittard@bjzlimburg.nl

Heuvelland
Telefoon 043-3627000
heuvelland@bjzlimburg.nl

Maastricht:
Telefoon 043-3501400
maastricht@bjzlimburg.nl

*Verzorgt als onafhankelijke instelling de indicatie voor alle vormen van jeugdzorg. Als
langer durende of intensieve hulp nodig is, dan regelen wij dat die beschikbaar komt
en houden we zicht op de voortgang daarvan. In voorkomende gevallen kunnen wij
kortdurende, ambulante hulp zelf bieden. Ook vervult Bureau Jeugdzorg de taken Jeugd-
bescherming, Jeugdreclassering en het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK).*

- Buro Halt Limburg Zuid
Telefoon 045-8506375
E-mail: info.halt@ggzl.nl
www.haltlimburgzuid.nl

Levert een bijdrage aan het voorkómen en bestrijden van jeugdcriminaliteit, door o.a. voorlichting, en preventieactiviteiten, waarbij het accent ligt op informatie, bewustwording, meningsvorming en het aanreiken van gedragsalternatieven.
Lespakket 'Je kan het zelf bedenken', onderdeel digipesten (Bureau Halt Zuid-Limburg). Gericht op onderwijs en overheids instellingen.

- GGZ Centrum voor kinderen en jeugdigen
(onderdeel RIAGG Maastricht i.s.m. Mondriaan Zorggroep)
Mariënwaard 55, Maastricht   Telefoon 043-3527974

Op verwijzing van huisarts/specialist hulpverlening aan kinderen en jeugdigen van 0-18 jaar met ernstige psychische of psychiatrische problemen. Ook ouders en opvoeders van kinderen met deze problematiek kunnen terecht voor ondersteuning.

- Mondriaan Zorggroep (op verwijzing van huisarts/specialist)
Divisie kinderen en jeugdigen
Kloosterkensweg 8, locatie Wickraderheem, Heerlen
Telefoon 045-5736150

De divisie Kinderen en Jeugdigen verleent hulp aan kinderen en jeugdigen van 0 tot 18 jaar met ernstige psychische of psychiatrische problemen. Ook ouders, opvoeders en overige gezinsleden kunnen bij de divisie terecht voor ondersteuning.

- Welsun: steunpunt opvoeding
Hoogstraat 189
6373 HS landgraaf   Telefoon 045-5323636
's Ochtends bereikbaar op maandag, woensdag en vrijdag.

Individuele opvoedingsondersteuning op aanvraag van ouders, kinderen en jongeren

- Consent
Stationstraat 46, 6400AC Heerlen
Telefoon 045 8504500
E-mail: e.lemmens@obd-consent.nl
www.obd-consent.nl

CONSENT is een onderwijsadviesorganisatie die zich richt op advies rond onderwijs en educatie. Dit betreft onderwijsontwikkeling in algemene zin en school (team-)ontwikkeling in het bijzonder.

Cursussen & trainingen

REGIO Zuid-Limburg

Oostelijk Zuid-Limburg

- AJOH Maatschappelijk werk en cursussen Griediena Keurhorst
Overstraat 37
6151 CM Munstergeleen
Telefoon 046-4589257
E-mail: weerbaar@hotmail.com

Weerbaarheidstrainingen voor vrouwen meisjes vanaf 8 jaar. Ook in Heerlen.

- Annemiek Coolen
Begoniastraat 3
6466 VR Kerkrade
Telefoon 045-5420452
E-mail: a.coolen@zonnet.nl

*Individuele opvoedingsondersteuning m.b.t. weerbaarheid en sociale vaardigheden op aanvraag van ouders.
Voor kinderen/jongeren van 8-21 jaar.*

- Kanjertraining Limburg
Leeuwerikstraat 18
6361 VM Nuth
Telefoon 045 5243923 / 06 1093871

Groepstraining voor kinderen die moeilijk aansluiting vinden bij leeftijdgenoten. Leeftijd: kinderen tussen 6-8 jaar, 9 – 12 jaar en jongeren tussen 12 – 16 jaar.

- Meander Jeugdgezondheidszorg (0-4 jaar)
Telefoon 0900 699 06 99
E-mail: info@meandergroep.com
www.meandergroep.com

Cursus weerbaarheid voor jongeren vanaf 10 jaar en volwassenen

- Stichting NOVIZORG
Grubbelaan 22 , Hoenbroek
Telefoon 045-5285527
www.StichtingCST.nl

Zowel groepstraining als individuele begeleiding van kinderen m.b.t. het ontwikkelen van sociale en emotionele vaardigheden.

- Tracee
Kruisstraat 103, Heerlen
Telefoon 045-5602525
www.traceeheerlen.nl
info@traceeheerlen.nl

De afd. Sociaal Cultureelwerk verzorgt weerbaarheidstrainingen voor kinderen en opvoedcursussen voor ouders. Daarnaast biedt Tracee ook schoolmaatschappelijkwerk op diverse basis-scholen en voortgezet onderwijs

- Virenze; groepspraktijk voor psychotherapie & arbeidshulpverlening
Heisterberg 8/8c, Hoensbroek
Telefoon 045-5630445
E-mail: Hoensbroek@Virenze.nl
www.virenze.nl

Raadhuisstraat 21, Brunssum
Telefoon 045-5271537
E-mail: Brunssum@virenze.nl

Sociale vaardigheidstrainingen voor diverse leeftijdsgroepen
Zowel ouders als jongeren zelf kunnen zich aanmelden bij Virenze, afdeling kinder- en jeugdhulpverlening; o.a. bij problemen in de omgang met andere kinderen/jeugdigen. U kunt zich ook aanmelden op verwijzing van school of huisarts.

REGIO Zuid-Limburg

Westelijke Mijnstreek

- AJOH Maatschappelijk werk en cursussen Griediena Keurhorst
Overstraat 37, Munstergeleen
Telefoon 046-4589257
E-mail: weerbaar@hotmail.com

Weerbaarheidstrainingen voor vrouwen en meisjes vanaf 8 jaar.

- AOB Zuid-Nederland (adviseurs voor opleiding en Beroep)
Mauritslaan 77, Geleen
Telefoon 046-4238900

Trainingen voor leerlingen en/of docenten op het gebied van sociale vaardigheden, conflicthantering, enz.

- Partners in Welzijn Lindenheuvel
Hyacintenlaan 33, Geleen
Telefoon 046-4571919

Partners in Welzijn, Welzijnscentrum Sittard
Stationstraat 5 b, Sittard
Telefoon 046- 4575700
E-mail: info@piw.nl

Sociale vaardigheidstrainingen voor diverse leeftijdsgroepen

- Prins Claus Centrum
Stationsplein 12, Sittard
Telefoon 046-4599393
www.prinsclauscentrum.nl

Zomercursus "Plezier op school" voor aanstaande brugklassers

- Roos Training
therose@zonnet.nl
06-46427377

Weerbaarheidsprogramma voor Basis- voortgezet Onderwijs,

en jeugdhulpverlening waarbinnen de fysieke, mentale en sociale vaardigheden ontwikkeld worden.

- Virenze; groepspraktijk voor psychotherapie & arbeidshulpverlening
Rijksweg Zuid 33, Sittard
Telefoon 046-4000599
Sittard@Virenze.nl
www.virenze.nl

Rijksweg Noord 31, Geleen
Telefoon 046-4529595
Geleen@Virenze.nl

Sociale vaardigheidstrainingen voor diverse leeftijdsgroepen
Zowel ouders als jongeren zelf kunnen zich aanmelden bij Virenze, afdeling kinder- en jeugdhulpverlening; o.a. bij problemen in de omgang met andere kinderen/jeugdigen. U kunt zich ook aanmelden op verwijzing van school of huisarts.

REGIO Zuid-Limburg Zuidelijk Zuid-Limburg

- Groene Kruis Service
Postbus 1307, Maastricht
Telefoon 043-3690610
www.groenekruisservice.nl

Cursus zelfverdediging en weerbaarheid voor meisjes van 11 tot 15 jaar.

In 10 bijeenkomsten van 1 ½ uur leert de doelgroep voor zichzelf op te komen, voet bij stuk te houden en zichzelf te verdedigen.

- RIAGG-Maastricht i.s.m. Mondriaan Zorggroep
Kontaktpersoon: Eelke Sistermans
Parallelweg 45-47, Maastricht
Telefoon 043-3299699
www.riagg-maastricht.nl

In samenwerking met Bureau Jeugdzorg en Stichting Trajekt organiseert RIAGG Maastricht de zomercursus “Plezier op school” voor aanstaande brugklassers

- Stichting Deltahuis
Glacisweg 69, Maastricht
Telefoon 043-3252110
E-mail: info@delta-huis.nl
www.delta-huis.nl

Stichting Deltahuis organiseert o.a. cursussen voor kinderen die gepest worden, een agressiereguleringscursus voor kinderen met grensoverschrijdend gedrag, sociale vaardigheidstrainingen in de klas (zowel curatief als preventief) en creatieve bijscholing van leerkrachten m.b.t. sociale vaardigheden.

- Stichting uit Eigen Beweging (Jooske Kool)
Postbus 1001, Ulestraten
Telefoon 043-3261847
E-mail: uiteigenbeweging@hetnet.nl

Kind – oudercursussen via de methode ‘ho tot hier en niet verder’.
Eveneens is er een aanbod voor workshops.

- Stichting Trajekt
Turennestraat 30, Maastricht
Telefoon 043-3254510
www.trajekt.nl

In samenwerking met Bureau jeugdzorg en RIAGG-Maastricht organiseert Trajekt de zomercursus “Plezier op school” voor aanstaande brugklassers.

- Vrouwegezondheidscentrum Maastricht
Spoorweglaan 9, Maastricht
Telefoon 043-3252319
E-mail: info@vrouwegezondheidscentrum.nu
www.vrouwegezondheidscentrum.nu
www.only4girls.nl

In het kader van het meidenproject praten jongeren tussen 12 en 18 jaar over pesten en gepest worden. Door actieve discussie wordt een bijdrage geleverd aan de sociale weerbaarheid van deze jongeren.

- Virenze; groepspraktijk voor psychotherapie & arbeidshulpverlening
St. Monulphusweg 1, Maastricht
Telefoon 043-3270447
E-mail: Maastricht@Virenze.nl
www.virenze.nl

Kasteelstraat 15, Rijckholt
Telefoon 043-4081735
Rijckholt@virenze.nl

Sociale vaardigheidstrainingen voor diverse leeftijdsgroepen.

Virenze, afdeling kinder- en jeugdhulpverlening; o.a. bij problemen in de omgang met andere kinderen/jeugdigen. U kunt zich ook aanmelden op verwijzing van school of huisarts.

REGIO NOORD- EN MIDDEN-LIMBURG

Ambulante hulp, advies

- GGD Noord- Midden-Limburg
Afdeling Jeugdgezondheidszorg
Drie Decembersingel 50, Blerick
Telefoon 077-850 48 48

Kortdurende opvoedingsondersteuning door de jeugdarts / jeugdverpleegkundige.
Kortdurend opvoedingsondersteuning voor ouders en kinderen in de leeftijd van 0 t/m 12 jaar via het pedagogisch spreekuur.

Tevens Training "Plezier op school" voor aanstaande brugklassers.

- Algemeen Maatschappelijk Werk Midden-Limburg
Vogelsbleek 10, Weert
Telefoon 0495 – 577111
www.amwml.nl

Gespreksgroepen en individuele hulpverlening

- Bureau Jeugdzorg
Maria Gardestraat 64, Roermond
Telefoon 0475-316245
roermond@bjzlimburg.nl

Noorderhof 14, Venray
Telefoon 0478-517484
venray@bjzlimburg.nl

Prinsenstraat 4
5913 ST Venlo
Telefoon 077-3540959
venlo@bjzlimburg.nl

Roermondseweg 10-12, Weert
Telefoon 0495-596565
weert@bjzlimburg.nl

*Bureau Jeugdzorg Limburg verzorgt als onafhankelijke instelling de indicatie voor alle vormen van jeugdzorg. Als langer durende of intensieve hulp nodig is, dan regelen wij dat die beschikbaar komt en houden we zicht op de voortgang daarvan.
In voorkomende gevallen kunnen wij kortdurende, ambulante hulp zelf bieden.
Ook vervult Bureau Jeugdzorg de taken Jeugdbescherming, Jeugdreclassering en het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK).
Cursussen en voorlichting*

- GGZ Noord- en Midden-Limburg
Stationsweg 4, Venray
Telefoon 0478- 527066 (informatiecentrum GGZ)
www.ggznm.nl

*Voorlichting en Opvoedingsondersteuning met het accent op actuele opvoedthema's.
Waaronder kind en moderne media, agressie en communiceren met kinderen.
Bestemd voor: Opvoeders en professionele intermediairen.
Op verzoek bijeenkomst van 1 avond of dagdeel mogelijk of kortdurende consultatie(1 tot 4 keer).*

Cursussen & trainingen

- BCO
Welrehof 11
5912 PM Venlo
Telefoon 077 – 3519284

*Sociale vaardigheidstrainingen in het primair en voortgezet onderwijs.
Bestemd voor scholen in het werkgebied van het BCO.*

- Gezondheidsservice Midden-Limburg
Postbus 1316
6040 KH Roermond
Telefoon 0475 – 356290

Cursus weerbaarheid voor kinderen bestemd voor kinderen van groep 4 t/m groep 8 van de basisschool.

- Groene Kruis Pluspakket
Drie Decembersingel 48, Venlo-Blerick
Klantenservice : 077 – 3209595
www.groenekruis.org

Cursus “Weerbaarheid voor jongeren” waarbij naast mentale en verbale vaardigheden ook aandacht is voor fysieke verdedigings-technieken.

Bestemd voor meisjes en jongens van 8 t/m 14 jaar.

- Synthese
Postbus 5033, Venray
Telefoon 0478- 517300
www.synthese.nl

*Sociale vaardigheidstraining “opkomen voor jezelf (g)een kunst”
Bestemd voor kinderen in de leeftijd van 9-12 jaar en jongeren van 12-16 jaar, 16-19 jaar woonachtig in de gemeenten Gennep, Bergen, Venray, Horst a/d Maas, Meerlo-Wanssum en Arcen Velden. Aanmelding: 0485 – 348080*

- Stichting Wel.kom
Centraal kantoor
Kaldenkerkerweg 56
Postbus 656, Venlo
Telefoon 077 –3266666
www.welkom.nu

*Sociale vaardigheidstraining “Opkomen voor jezelf (g)een kunst”.
Bestemd voor kinderen van 9 tot 12 jaar en jongeren van 12 tot
16 jaar en van 16 tot 23 jaar die behoren tot het werkgebied
van stichting Wel.kom.*

- * *Deze lijst pretendeert niet volledig te zijn en geeft geen
waardeoordeel.
Voor (overige) particuliere hulpverleners, raadpleeg de Gouden
Gids of het roze Bedrijvengedeelte in uw telefoongids.*

MEER LEZEN?

Hieronder staan een aantal goede, informatieve boeken over kind & internet

- **Vet veilig internet**

De Kinderconsument, 2006
ISBN 9080907634
Auteur: **Delver**

Over de tieners van nu. Over de diepe kloof tussen de virtuele wereld van tieners en hun opvoeders.

- **Verliefd op internet**

SWP, 2006
ISBN 9066657847
Auteur: **Pardoën, J. en R. Pijpers**

'Verliefd op internet' biedt een onthullende blik in de digitale jeugd-cultuur van dit moment, die voor de meeste volwassenen nog grotendeels verborgen is. De auteurs schetsen een beeld van de ontluikende seksualiteit van pubers, en de manier waarop ze daar online mee experimenteren. Daarnaast geeft het boek een praktisch antwoord op de vraag hoe je daar als ouders het beste mee om kunt gaan

- **Mijn leerling online**

SWP, 2005
ISBN 9066657324
Auteur: **Pijpers, R.**

Mijn leerling online biedt een praktische handreiking voor de begeleiding en opvoeding van leerlingen in het gebruik van internet. Dit boek is geschreven voor iedereen die internetopvoeding belangrijk vindt, en voor leerkrachten in het bijzonder.

- **Mijn kind online**

SWP, 2005

ISBN 9066655771

Auteur: **Pardoen, J. en R. Pijpers**

Internetopvoeding voor kinderen en jongeren van 3 tot 18 jaar. Alle opvoedingsaspecten worden besproken: van omgaan met schokkende beelden tot je kinderen naar bed krijgen, en van omgaan met online pesten tot het terugdraaien van ongewenste aanschaffingen

- **Slim & Safe internetten**

Uitgave De Kinderconsument

ISBN: 90-809076-1-8

Voor kids van 9 t/m 12 jaar en hun opvoeders, maakt internet bespreekbaar.

VOOR AL UW VRAGEN OVER GEZONDHEID, ZORG EN WELZIJN:

GGD Zuid Limburg

Postbus 2022
6160 HA Geleen
Tel. 046 - 850 66 33

GGD Noord- en Midden Limburg

Drie Decembersingel 50, Venlo
Tel. 077-850 48 48 (toets 4)

Gezondheidswijzer Centre Ceramique

Avenue Céramique 50, Maastricht

Biblio Nova, locatie Stein

Raadhuisplein 1a, Stein
Tel. 046-433 19 95

Buurtloketten / Buurtinformatiecentra Trajekt en partners

In Malberg, Mariaberg, Heugemerveld en Wittevrouwenveld
Tel. 043 321 09 31
www.trajekt.nl

Voor het aanvragen van informatiepakketten kunt u telefonisch contact opnemen met de Gezondheidswijzer/GGD bij u in de buurt

www.gezondheidswijzerlimburg.nl

Gezondheids Wij

Uitgave: Gezondheidswijzer Limburg 2007